T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2018/815
KARAR NO : 2018/854
KARAR TR: 24.12.2018

ÖZET : Sigortalı aracın uğradığı hasarı ödeyen sigorta şirketinin, zararın idarece giderilmesi istemiyle açtığı davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : A.A.T. Sigorta Şirketi
Vekili : Av.H.L.P.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. S.A.

O L A Y: Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; 01 AOM… plaka sayılı aracın 4.11.2011 günü Adıyaman İli'nden, Gölbaşı İlçesi'ne doğru seyir halinde iken 47. kilometreye geldiği esnada direksiyon hakimiyetini kaybederek yol kenarındaki toprak yığınına çarptığı ve tek taraflı trafik kazası meydana geldiğini, kaza nedeniyle 33.500,00-TL hasar oluştuğunu; davacının hasarlı aracın satışından 9.422,00-TL gelir elde ettiğini, bu tutar düşüldükten sonra, davalının kusur oranına tekabül eden ve kalan miktarın yarısı olan 12.039,00-TL'nin karşılanması istemiyle davalı idareye başvuruda bulunduğunu, söz konusu başvurunun davalı idarece reddedilmesi üzerine uğranıldığı ileri sürülen 12.039,00 TL maddi zararın 8.5.2012 tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Şanlıurfa İdare Mahkemesi 28.11.2013 gün ve E:2012/2421, K:2013/2678 sayı ile, araç sürücüsünün kusuru ile birlikte davalı idarenin bakım ve onarımından sorumlu olduğu yolda bulunan mıcır nedeniyle oluşan kazada davalı idarenin de sorumlu olduğu açık olup, araç sürücüsünün ve davalı idarenin yarı yarıya kusurlu olduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle, davacı şirketin tazminat isteminin kabulüne karar vermiş, bu karara karşı davalı vekili tarafından istinaf isteminde bulunulmuştur.

Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi: 9.6.2014 gün ve E:2014/1485, K:2014/1394 sayı ile, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun uygulanmasına ilişkin bir tazminat davası olduğu, anılan Kanunun 110. maddesi uyarınca davanın görüm ve çözümünde adli yargı mahkemeleri görevli olduğundan, İdare Mahkemesince, davanın görev yönünden reddine karar verilmesi gerekirken, uyuşmazlığın esasına girmek suretiyle davanın kabulü yolunda verdiği itiraza konu kararda hukuka ve usule uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle; davalının yaptığı itirazın kabulü ile İdare Mahkesi'nce "davanın kabulüne" ilişkin olarak verilen kararın bozulmasına, 2577 sayılı Yasanın 45/4. maddesinde yer alan (ek cümle) hüküm uyarınca yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın Mahkemesine iadesine karar vermiş, bu karara karşı davalı idare vekili tarafından karar düzeltme isteminde bulunulmuştur.

Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi: 6.11.2014 gün ve E:2014/3114, K:2014/2458 sayı ile, Danıştay Dava Daireleri ile İdari ve Vergi Dava Daireleri Genel Kurullarının temyiz üzerine verdikleri kararlar ile Bölge idare Mahkemesinin itiraz üzerine verdikleri kararların düzeltme yolu ile yeniden incelenebilmesi, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 54. maddesinde yazılı nedenlerin varlığı halinde mümkün olup, bu maddede sayılan nedenlerden hiçbirine uymayan karar düzeltme isteminin reddine karar vermiştir.

ŞANLIURFA 1. İDARE MAHKEMESİ 28.1.2015 gün ve E:2015/14, K:2015/125 sayı ile, 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu 110. maddesi hükmü uyarınca; oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği gerekçesiyle,davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karara karşı davalı idare ve davacı vekilleri tarafından istinaf isteminde bulunulmuştur.

Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi: 29.9.2015 gün ve E:2015/3115, K:2015/2716 sayı ile, mahkeme kararı usul ve hukuka uygun olup bozulmasını gerektiren bir neden bulunmadığından, itiraz isteminin reddi ile anılan kararın onanmasına karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Ankara 23. Asliye Hukuk Mahkemesi 1.12.2016 gün ve E:2015/504, K:2016/502 sayı ile, alınan kusur ve maddi tazminat raporları Mahkemelerince denetime elverişli bulunmakla hükme esas alınması gerekmiş, tarafların kusurları dikkate alındığında, davacının davalıdan kusuru doğrultusunda 7.223,40-TL yi talep edebileceğinin kabulüne karar vermiş, bu karara karşı davalı idare ve davacı vekilleri tarafından istinaf isteminde bulunulmuştur.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 26. Hukuk Dairesi 15.6.2017 gün ve E:2017/549, K:2017/665 sayı ile,

mahkemece hizmet kusuruna dayanılarak idare aleyhine açılan bu davada, adli yargının yargı yolu bakımından görevsiz olması nedeniyle, davanın HMK'nın 114/1-b ve 115/2 maddeleri gereğince yargı yolu caiz olmadığından, dava şartı yokluğundan usulden reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı olduğu biçimde işin esasına girilerek hüküm kurulması doğru görülmediğinden, HMK'nın 353/I-a-4 maddesi uyarınca davacı vekili ile davalı vekilinin istinaf taleplerinin (esasa ilişkin hususları incelenmeksizin yargı yolu bakamından görevsiz mahkemece davanın görülerek sonuçlandırılmış olması nedeniyle) kabulü ile ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına karar vermiştir.

ANKARA 23. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ 23.11.2017 gün ve E:2017/409, K:2017/437 sayı ile, kaldırma kararına uyarak, olayda, davacı taraf kazanın, yol üzerinde bulunan aşırı mıcır nedeniyle aracın direksiyon hakimiyetinin kaybedilmesi sonucu meydana geldiğini, davalının yolun bakım, gözetim ve onarımından sorumlu olduğunu, yolda çalışma yapıldıktan sonra mıcırın temizlenmemesi sebebiyle kusurlu ve hasardan sorumlu olduğunu ileri sürerek, davalı idare aleyhine hizmet kusuruna dayanılarak dava açmış olduğundan, yargı yolu yönünden davanın reddine karar vermiş, bu karara karşı davacı vekili tarafından istinaf isteminde bulunulmuştur.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 21. Hukuk Dairesi 12.7.2018 gün ve E:2018/1256, K:2018/810 sayı ile, Dosya içerisindeki bilgi ve belgeler ile ilk derece mahkemesinin gerekçesi gözetildiğinde ilk derece mahkemesinin davanın idari yargı yolu yönünden reddi yönündeki kararında herhangi bir isabetsizlik görülmediğinden gelinen aşama nedeniyle geri çevrilmesine dair karar verilmesinin usul ekonomisi ile bağdaşmayacağı ve yargılama süresini gereksiz uzatacağı gözetilerek davacının vekilinin istinaf başvurusunun HMK'nın 353/(1)-b.1 maddesi gereğince esastan reddine, davacı vekilinin istinaf başvurusundaki talebi doğrultusunda dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine kesin olarak karar vermiştir.

Davacı vekili idari ve adli yargı yerlerince verilmiş olan görevsizlik kararları nedeniyle oluştuğunu ileri sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 24.12.2018 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; idari ve adli yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu,idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, sigortalı aracın uğradığı hasarı ödeyen sigorta şirketinin, zararın idarece giderilmesi isteminden ibaret bulunan bir rücuen tazminat davasıdır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, dava dosyasında mevcut bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda; Şirkete sigortalı vasıtanın geçirdiği trafik kazası neticesinde hasarlandığı, bahis konusu olay neticesinde vasıtada maddi hasarın meydana geldiği; tespit edilen hasar bedelinin sigortalı vasıta sahibine ödendiği, olayın meydana gelişinde davalı idarenin yol kusurunun tespit edildiği, meydana gelen hasar nedeniyle sigortalısına tazminat ödeyen şirketin kusur nispetine göre faiziyle birlikte davalıdan tahsili istemiyle davanın açılmış olduğu anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının

adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda,2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli olduğundan, Ankara 23. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 23.11.2017 gün ve E:2017/409, K:2017/437 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Ankara 23. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 23.11.2017 gün ve E:2017/409, K:2017/437 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 24.12.2018 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Aydemir	Nurdane
AYDIN	TUNÇ	TOPUZ